

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
The European Union

අඹ

අධි ඝනත්ව දෛශ්ලී ක්‍රමයට
වගා කරමු.

අඹ පුහුණුව, කප්පාදුව හා
මල් දැක්වීමේ ක්‍රමය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

04. පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් උත්තේජනය

4.1 පුහුණුව හා කප්පාදු කිරීම

4.2 අඹ මල් පිපීම උත්තේජනය

අඹ

අඹ ඝනත්ව දෙපෙළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

අඹ අපනයන ඉලක්ක සපුරාලීම සඳහා

හුනන හවිකරණයන්ට අනුකූලව අඹ වගාව පිහිටුවාලීමත් උසස් ගුණාත්මක අස්වැන්නක් අපනයනය කිරීමත් සඳහා කෘෂි අංශ හවිකරණ ව්‍යාපෘතිය මඟ පෙන්වයි.

ක්‍රමානුකූල ඒකාකාරී අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම සඳහා ගස් පුහුණුව හා හැඩගස්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙමඟින් ශාකයට මනා සැකිල්ලක් නිර්මාණය කර ගන්නා අතර අස්වනු හැසිරවීම ඉතා පහසු කරයි.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මව් දැඩිබෝජනය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඹ

අඹ සහතිව දෛශ්‍යේ ක්‍රමයට වගා කරමු.

4.1 කප්පාදු කිරීම

කප්පාදු කිරීමේ ප්‍රධාන පරමාර්ථ දෙකකි.

1. අලංකාරය සඳහා
2. අස්වැන්න වැඩි කර ගැනීම සඳහා

වාණිජ වගාවක දී සෑම විටම අස්වැන්න වැඩි කර ගැනීම ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැඩිවීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඩ

අධි ඝනත්ව දෙපේළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

පෙට්ටියක හැඩයට

- පැළ සඳහා සෙ.මී. 50ක් උසට වැඩිණු පසු කප්පාදුව ආරම්භ කෙරේ.

- මෙම අවස්ථාවේ දී පාර්ශ්වික අතු වර්ධනය දිරිමත් කිරීම සඳහා ගසේ මුදුන (සෙ.මී. 50 ක් උසින්) කප්පාදු කරනු ලබයි.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැඩිවීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

03

අධි

අධි ඝනත්ව දෙපෙළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

- ඉන්පසු ගසේ පාර්ශ්වික අතු 3-4 ක් වර්ධනය වීමට අවස්ථාව ලබා දෙන අතර ඒවායේ වර්ණය දුඹුරු පැහැති වූ විට සෙන්ටිමීටර් 20 ක් දුරින් නැවත කප්පාදු කළ යුතුය.
- අධි ගණත්ව පලතුරු වගාවක මෙම පෙට්ටි ක්‍රමය වඩාත් ජනප්‍රිය වේ.
- දිග, පළල මීටර් 01ක් හා උපරිම උස මීටර් 03 ක් ලෙස මෙම ශාක හැඩගස්වා ගත යුතුය.
- මෙම පැළ සියල්ල පළමු වසර 2, 3 කාලය තුළ ශක්තිමත් හා මනා හැඩයකින් යුත් අතු වියනක් ලබා ගැනීම සඳහා මනාව පුහුණු කළ යුතුය.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මව් දැඩිබිජනය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

04

අඩ

අධි ඝනත්ව දෙපෙළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැව්වීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

05

පරිණත ගස් කප්පාදු කිරීම

- ගස් පරිණත වූ විට පලතුරු නිෂ්පාදනයට ඝනය වන පාර්ශ්වික අතු වර්ධනය දිරිමත් කරන ආකාරයට කප්පාදුව සිදුකළ යුතුය.
- ශාක වියන තුළ ඇති වියළි, මැරී ඇති අතු ඉවත් කරන්න.
- චිකිතක මත ඇති අතු, දිය රිකිලි ඉවත් කරන්න.
- අස්වනු නෙළීමෙන් පසු කප්පාදුව සිදු කරන්න.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මවු දැඩිකිරීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

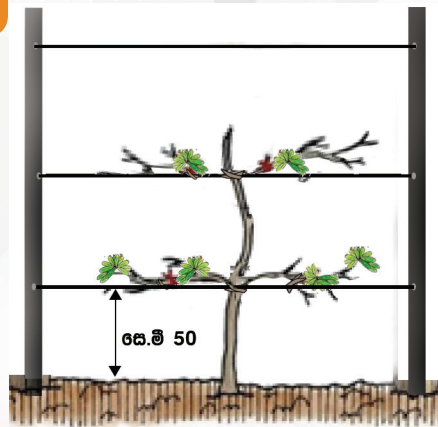
අඹ

අඹ ඝනත්ව දෙපේළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

තට්ටු ආකාරයට ගස පුහුණු කිරීම (Espalier Trellis)

- මෙම ක්‍රමයේ දී අඹ ගසේ වර්ධනය සම්පූර්ණයෙන් පාලනය කිරීමට ඉඩ සැලසේ.
- මෙම කප්පාදු ක්‍රමය තුළින් ගස සෙ.මී 50න් 500 ට සිරස් අතට කප්පාදු කරනු ලබන අතර ශාකය තට්ටු ලෙස පුහුණු කෙරේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැඩිකිරීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

07

අඩ

අධි ඝනත්ව දෙපේළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

- ඒ තුළින් වගාවේ කප්පාදු කිරීම, අස්වැන්න නෙළීම, මල් උත්තේජනය, රෝග හා පළිබෝධ පාලනය වැනි කටයුතු කළමනාකරණය කිරීම ඉතා පහසු වේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් උත්තේජනය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඹ

අඹ ඝනත්ව දෙපේළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

හවුටු ආකාරයට පුහුණු කිරීම සඳහා වානේ කම්බි සවිකර ඇති ආකාරය

- ශාකය සෙ.මී. 50ක් උසට වැඩිමට පෙර අඹ ශාක ජේලිය දිගේ මීටර් 6න් 6ට යකඩ කණු හෝ ලී කණු සිටුවා ගන්න.
- ආරම්භයේ දී පැළ ජේලියේ, පැළ දෙකක් අතර දුරින් අවසන් පැළයේ සිට වළයට මීටර් 03ක් අතරින් පළමු කණුව සිටුවන්න.
- පොළව මට්ටමේ සිට සෙ.මී. 50න් 50ට ගේජ් 12 ප්‍රමාණයේ වානේ කම්බි ඇදගන්න.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මවු දැඩිකිරීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

- පොළොව මට්ටමේ සිට පළමු කම්බියට සෙ.මී. 2-3ක් (අඟල් 1ක්) ඉහළින් අඹ පැළය කපා දැමිය යුතුය. (සෙකටියරයක ආධාරයෙන්)
- සෙ.මී 50 මට්ටමට පහළින් ඇති පාර්ශ්වික අතු සියල්ල ඉවත් කළ යුතුය.
- කැපු ස්ථානයෙන් වර්ධනය වන පාර්ශ්වික අතුවලින් ශක්තිමත් නිරෝගී අතු 3ක් ඉතිරි කර ඉන් 2ක් කම්බිය දිගේ පොළොවට සමාන්තරව තිරස් ලෙස දෙපසට පුහුණු කරන්න.
- ඉතිරි අත්ත ඉහළට වර්ධනය වීමට ඉඩහරන අතර දෙවන කම්බියට උඩින් ශාකය වර්ධනය වූ පසු නැවත කම්බියට අඟල් 1ක් (සෙ.මී 2-3ක්) ඉහළින් කප්පාදු කරන්න.
- දෙපසට වැඩෙන පාර්ශ්වික අතු, අග්‍රස්ථය දුඹුරු පැහැයට හැරුණු පසු ප්‍රධාන කඳෙන් සෙ.මී. 16-20ක් අවසානයේදී කපා දමන්න.
- එයින් වැඩෙන පාර්ශ්වික අතුවලින් 03-05ක් ඉතිරි කර ඉන් එකක් කම්බිය දිගේ තිරස්ව පුහුණු කරන්න.
- ශාකයේ සියළුම අතු මේ ආකාරයට සිරස් උස මීටර් 03ක් දක්වා ඉහළට හා තිරස්ව දෙපසට මීටර් 1.5 බැගින් පුහුණු කරන්න.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැඩිකිරීම

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඹ

අඹ ඝනත්ව දෙපෙළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

4.2 අඹ මල් පිහිම උත්තේජනය

මල් උත්තේජනය කළ යුත්තේ එක් වරක් හෝ ස්වභාවිකව එල දැරීමෙන් පසුවය. මල් උත්තේජනය වීම සඳහා ශාකය ආතතියකට (Stress) ලක් විය යුතුය. මේ සඳහා පහත ක්‍රම අතුරෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදා ගත හැකි නම් මල් උත්තේජනය වඩා සාර්ථක වනු ඇත.

1. පැක්ලොබියුට්‍රාසෝල් උත්තේජක භාවිතය
2. පොටෑසියම් නයිට්‍රේට් ඉසීම (වෙඩ් ලුණු)
3. අස්වනු හෙළීමෙන් පසු ශාක කප්පාදුව
4. ජල සම්පාදනය අඩු කිරීම

සෑම විටම මෙම ක්‍රම එකකට වඩා යොදා ගැනීමෙන් වඩා හොඳ ප්‍රච්චල ලබා ගත හැකිය.

01. පැක්ලොබියුට්‍රාසෝල් යෙදීම (Paclobutrazol) (Cultar, Austar)

- මෙහිදී අස්වැන්න හෙළීමෙන් පසු අඹ ගසේ පාමුල පසට ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයක් යෙදීම සුදුසුය.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් උත්තේජනය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඹ

අඹ ඝනත්ව දෙපෙළි ක්‍රමයට වගා කරමු.

- අවශ්‍ය ප්‍රමාණය, ජලය ලීටරයක පමණ දියකර කඳ වටා ඇති පසට මිශ්‍ර කළ යුතුය.
- මෙම උත්තේජක යොදන අවස්ථාවේදී ශාකයේ මනා වියනක් පැවතිය යුතු අතර වයස අවුරුදු 03 ඉක්මවිය යුතුය.
- ශාකයේ වයස නොව ප්‍රමාණය මත අවශ්‍ය මාත්‍රාව වෙනස් වේ. මෙහිදී ගසේ වියන් විශ්කම්භය මීටර 1 කට පැක්ලොබුට්‍රසෝල් (Paclobutrazol) ග්‍රෑම් 0.5 ක් දක්වා යොදා ගැනේ.
- උත්තේජකය යෙදීම වියළි කාලයන් තුළ සිදුකරන විට යෙදීමෙන් අනතුරුව ජල සම්පාදනය සිදුකළ යුතුය.
- පැක්ලොබුට්‍රසෝල් යෙදීමෙන් මල් පිපීම හා අස්වැන්න සැලකිය යුතු තරම් වැඩි වේ. අස්වැන්න හෙළීමෙන් පසු ශාකය කප්පාදු කරන අතර දුර්වල ශාක සඳහා පැක්ලොබුට්‍රසෝල් නිර්දේශ කරනු නොලැබේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැක්වීමේදී

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

02. පොටෆොස්පොරස් නයිට්‍රේට් ඉසීම

මෙය රසායනික මල උත්ප්‍රේරකයක් වන අතර (KN_3 පොටෆොස්පොරස් නයිට්‍රේට්) මෙහිදී 1%-3% දක්වා ද්‍රාවණයකින් අඹ පත්‍ර හොඳින් හෙමීම සිදුකරනු ලබයි.

- මේ අවස්ථාවේ දී පත්‍ර වලට මාස 7-8 විය යුතු අතර පත්‍ර තද කොළ පැහැති විය යුතුය. එසේම පත්‍ර දෙකට නැමු විට බිඳෙන සුළු විය යුතුය.
  - සාමාන්‍ය අවස්ථාවල (1-3)% සාන්ද්‍රණය
  - සීතල / වැසි අවස්ථාවල (2-3)% සාන්ද්‍රණය
  - උණුසුම් මාස වල (1-1.5)% සාන්ද්‍රණයකින් ඉසීම සිදු කරනු ලබයි.
- පොටෆොස්පොරස් නයිට්‍රේට් එක්වරක් යොදා ගසේ දුර්වල මල් පිපීමේ ප්‍රතිචාරයක් දක්වන විට පළමු ඉසීමෙන් සතියකට පසු නැවත වතාවක් අඹ සාන්ද්‍රණයකින් යෙදීම සුදුසුය.

03. අස්වනු හෙළීමෙන් පසු ශාක කප්පාදුව

කප්පාදු කිරීම නිසි වෙලාවට කිරීම මගින් ශාකයේ ජෛව සකන්ධය අපතේ යෑම අඩු කර ගත හැකි අතර එක් අස්වනු වාරයකින් පසු ඊළඟ වාරය සඳහා අඹ මල් ලබා ගැනීමට ඉක්මනින් කප්පාදුව සිදුකළ යුතුය. කප්පාදුව ප්‍රමාද වූ විට මල් පිපීමද ප්‍රමාද වේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැක්වීමේදී

04. ජල සම්පාදනය අඩු කිරීම

ජලය හා පොහොර යෙදීම සීමා කිරීම තුළින් ශාකය ආතතියට ලක්කිරීම මෙහිදී සිදු කරයි. මල් පිපීමට පෙර මාස 1- 2 ක දක්වා ජල සම්පාදනය නතර කිරීම සිදුකර මල් පිපීම ආරම්භ වූ පසු නිතිපතා ජලය යෙදීම මගින් මෙය සිදු කරනු ලැබේ.

04

පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් දැක්වීමේ පද්ධතිය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION

අඹ

අධි ගණනව දෛශ්‍යේ ක්‍රමයට
වගා කරමු.

ප්‍රකාශන කට්ටලය

---

1. බිම් සකස් කිරීම
2. ක්ෂේත්‍ර සංස්ථාපනය
3. ජල සම්පාදනය හා පොහොර යෙදීම
4. පුහුණුව, කප්පාදුව හා මල් උත්තේජනය
5. ක්ෂේත්‍ර සනීපාරක්ෂාව හා රෝග පළිබෝධ පාලනය
6. අස්වනු පුරෝකථනය හා අස්වනු හෙළීම

අල

අධි ගණනව දෛපේළි ක්‍රමයට
වගා කරමු.

පුහුණුව, කප්පාදුව හා
මල් උත්තේජනය

MANGO TRAINING, PRUNING AND FLOWER INDUCTION